

2025/442

3.3.2025

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2025/442,

28. veebruar 2025,

mis käsitleb relvakaubanduslepingu rakendamist toetavat liidu teavitustegevust

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 31 lõiget 1,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee võttis 2. aprillil 2013 vastu relvakaubanduslepingu, mis jõustus 24. detsembril 2014. Kõik liidu liikmesriigid on relvakaubanduslepingu osalisriigid (edaspidi „osalisriigid“).
- (2) Relvakaubanduslepingu eesmärk on kehtestada rangeimad võimalikud ühised rahvusvahelised standardid tavarelvade seadusliku kaubanduse reguleerimiseks ning ennetada ebaseaduslikku tavarelvakaubandust ja see välja juurida ning ennetada tavarelvade kõrvaesuunamist. Kõige raskemateks ülesanneteks on relvakaubanduslepingu tulemuslik rakendamine osalisriikide poolt ja selle ülemaailmne kohaldamine, pidades silmas, et rahvusvahelise relvakaubanduse reguleerimine on ülemaailmne ettevõtmine. Et aidata nimetatud ülesandeid lahendada, võttis nõukogu vastu otsuse 2013/768/ÜVJP, ⁽¹⁾ laiendades sellega liidu ekspordikontrolliga seotud toetusvahendeid relvakaubanduslepinguga seotud meetmetele. Sellele otsusele järgnesid nõukogu otsused (ÜVJP) 2017/915 ⁽²⁾ ja (ÜVJP) 2021/2309 ⁽³⁾ relvakaubanduslepingu rakendamist toetava liidu teavitustegevuse kohta.
- (3) Otsuste 2013/768/ÜVJP, (ÜVJP) 2017/915 ja (ÜVJP) 2021/2309 alusel võetud meetmed on aidanud partnerriikidel hõlmata paljusid eri valdkondi, mis on olulised riiklike relvatarnete kontrollisüsteemide loomiseks ja arendamiseks, nagu on nõutud relvakaubanduslepinguga. Koostöö on töötatud välja mitme abisaava riigiga, kellele polnud varem liidu ekspordikontrolliga seotud toetusmeetmeid suunatud, kajastades relvakaubanduslepingu ülemaailmset olemust. Abisaavate riikide puhul on vaja võtta järelmeetmeid, et tagada edusammude kestlikkus ning toetada kõnealuste riikide tehtavat piirkondlikku teavitustegevust.
- (4) Lisaks tegevuse jätkamisele praeguste partnerriikidega on soovitat laiendada partnerlust erandkorras teistele riikidele, kes on kindlaks teinud vajadused seoses relvakaubanduslepinguga ühinemise või selle rakendamisega sellistes allpiirkondades, kus rakendusametustel on juba partnerlused, kui need riigid seda taotlevad, tunnustades relvakaubanduslepingu rakendamise ja ülemaailmse kohaldamise piirkondliku lähenemisviisi väärtust.
- (5) Tuleb tagada vastastikune täiendavus ja koostoime käesolevas otsuses sätestatud teavitus- ja abitegevuse ning muu sarnase tegevuse, sealhulgas nõukogu otsustes (ÜVJP) 2023/2296 ⁽⁴⁾ ja (ÜVJP) 2025/208 ⁽⁵⁾ sätestatud tegevuse ning sellise liidu tegevuse vahel, mis on asjakohane kahesuguse kasutusega kaupade ekspordikontrolli alase abi valdkonnas. Seetõttu on oluline, et relvaekspordi kontrolli alase liidu teavitustegevuse rakendusametused vahetavad omavahel korrapäraselt teavet ja teevad seda ka Euroopa väliseenistusega. Selline teabevahetus ergutab teistest liikmesriikidest pärit ekspertide osalemist, kui see on asjakohane.

⁽¹⁾ Nõukogu 16. detsembri 2013. aasta otsus 2013/768/ÜVJP ELi tegevuse kohta relvakaubanduslepingu rakendamise toetamiseks Euroopa julgeolekustrateegia raames (ELT L 341, 18.12.2013, lk 56, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2013/768/oj>).

⁽²⁾ Nõukogu 29. mai 2017. aasta otsus (ÜVJP) 2017/915 relvakaubanduslepingu rakendamist toetava liidu teavitustegevuse kohta (ELT L 139, 30.5.2017, lk 38, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2017/915/oj>).

⁽³⁾ Nõukogu 22. detsembri 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/2309 relvakaubanduslepingu rakendamist toetava liidu teavitustegevuse kohta (ELT L 461, 27.12.2021, lk 78, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/2309/oj>).

⁽⁴⁾ Nõukogu 23. oktoobri 2023. aasta otsus (ÜVJP) 2023/2296, mis käsitleb relvakaubanduslepingu rakendamise toetamiseks relvakaubanduslepingu sekretariaadile antavat liidu toetust (ELT L, 24.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2296/oj>).

⁽⁵⁾ Nõukogu 30. jaanuari 2025. aasta otsus (ÜVJP) 2025/208, millega toetatakse tulemusliku relvaekspordi kontrolli edendamise projekti (ELT L, 31.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/208/oj>).

- (6) Nõukogu on eelnevalt teinud relvakaubanduslepingut toetavate projektide tehnilise rakendamise ülesandeks Saksamaa majandus- ja ekspordikontrolli föderaalametile (*Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle* – BAFA) ja Expertise France'ile,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Relvakaubanduslepingu tulemusliku rakendamise ja ülemaailmse kohaldamise toetamiseks korraldab liit projektitegevusi, mille eesmärgid on järgmised:

- a) relvatarnete kontrolli alase võimekuse ja eksperditeadmiste tugevdamine või arendamine relvakaubanduslepingu rakendamiseks abisaavates riikides;
- b) teavitustegevuse laiendamine muudele riikidele, sealhulgas relvakaubanduslepinguga mitteühinenud riikidele, eesmärgiga toetada relvakaubanduslepingu ülemaailmset kohaldamist riiklikul, piirkondlikul ja mitmepoolsel tasandil.

2. Lõikes 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks korraldab liit järgmisi projektitegevusi:

- a) riiklikud seminarid;
- b) sihtotstarbeline abi;
- c) koolitajate koolitamine;
- d) piirkondlik ja mitmepoolne tegevus, nagu konverentsid, seminarid ja õppekülastused;
- e) kõrvalüritused.

Projektitegevuste üksikasjalik kirjeldus on esitatud lisas.

3. Käesolevas otsuses osutatud projektitegevusi rakendatakse vastastikuses täiendavuses ja koostöös liidu abiprojektidega tavarelvade ja kahesuguse kasutusega kaupade ekspordikontrolli valdkonnas ning asjakohasel juhul muude rahastajate abiprojektidega relvakaubanduskontrolli valdkonnas.

Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse rakendamise eest vastutab liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“).

2. Artikli 1 lõikes 2 osutatud projektitegevuste tehnilise rakendamisega tegelevad Saksamaa majandus- ja ekspordikontrolli föderaalamet (*Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle* – BAFA) ja Expertise France.

3. BAFA ja Expertise France täidavad oma ülesandeid kõrge esindaja kontrolli all. Sel eesmärgil sõlmib kõrge esindaja BAFA ja Expertise France'iga vajalikud kokkulepped.

Artikkel 3

1. Artikli 1 lõikes 2 osutatud projektitegevuste rakendamise lähtesumma on 3 100 000,00 eurot.

2. Kulused, mida rahastatakse lõikes 1 sätestatud lähtesummast, hallatakse vastavalt liidu eelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja reeglitele.

3. Lõikes 1 osutatud lähtesumma nõuetekohase haldamise üle teostab järelevalvet komisjon. Sel eesmärgil sõlmib komisjon BAFA ja Expertise France'iga vajalikud lepingud. Nendes lepingutes nähakse ette, et BAFA ja Expertise France'i ülesanne on tagada liidu abi nähtavus, mis vastab abi suurusele.

4. Komisjon püüab sõlmida lõikes 3 osutatud lepingud niipea kui võimalik pärast käesoleva otsuse jõustumist. Komisjon teavitab nõukogu kõigist raskustest selles protsessis ning kõnealuste lepingute sõlmimise kuupäevast.

Artikkel 4

1. Kõrge esindaja annab nõukogule käesoleva otsuse rakendamise kohta aru, lähtudes BAFA ja Expertise France'i koostatud iga-aastastest aruannetest.

2. Komisjon annab teavet artikli 1 lõikes 2 osutatud projektitegevuste rakendamise finantsaspektide kohta.

Artikkel 5

1. Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.
2. Käesolev otsus kaotab kehtivuse 36 kuud pärast artikli 3 lõikes 3 osutatud lepingute sõlmimise kuupäeva või kuus kuud pärast käesoleva otsuse jõustumise kuupäeva, kui nimetatud lepinguid ei ole selle aja jooksul sõlmitud.

Brüssel, 28. veebruar 2025

Nõukogu nimel

eesistuja

A. SZŁAPKA

LISA

TULEMUSLIKU RELVAEKSPORDI KONTROLI EDENDAMISE PROJEKT

1. Liidu toetuse taust ja eesmärk

Käesolev otsus tugineb nõukogu varasematele otsustele, millega toetati ÜRO protsessi relvakaubanduslepingu sõlmimiseks ning selle tulemusliku rakendamise ja ülemaailmse kohaldamise edendamiseks. ÜRO Peaassamblee võttis relvakaubanduslepingu vastu 2. aprillil 2013 ja see jõustus 24. detsembril 2014.

Relvakaubanduslepingu väljakuulutatud eesmärk on „kehtestada rangeimad võimalikud ühised rahvusvahelised standardid tavarelvade seadusliku kaubanduse reguleerimiseks või reguleerimise tõhustamiseks ning ennetada ebaseaduslikku tavarelvakaubandust ja see välja juurida ning ennetada tavarelvade kõrvalesuunamist“. Relvakaubanduslepingu väljakuulutatud mõte on „soodustada rahvusvahelist ja piirkondlikku rahu, julgeolekut ja stabiilsust; vähendada inimkannatusi ning edendada osalisriikide koostööd, läbipaistvust ja vastutustundlikke samme rahvusvahelises tavarelvakaubanduses, suurendades seeläbi usaldust osalisriikide seas“⁽¹⁾. Relvakaubanduslepingu eesmärk ja mõte on seega kooskõlas liidu välis- ja julgeolekupoliitika üldise eesmärgiga, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 21.

Kümme aastat pärast relvakaubanduslepingu jõustumist on peamisteks murekohtadeks endiselt selle tõhus rakendamine ja ülemaailmne kohaldamine.

Kuigi lepingut on pärast 2024. aasta augustis toimunud osalisriikide kümnendat konverentsi laiendatud 113 osalisriigilt 116 osalisriigile, tuleb selle ülemaailmset kohaldamist jätkata. Relvakaubanduslepingu ülemaailmse kohaldamise töörühm rõhutas ülemaailmse kohaldamise edendamise eesmärgil, kui oluline on tugineda olemasolevatele ülemaailmse kohaldamise jõupingutustele, jagada kogemusi ratifitseerimise ja riiklike õigusnormide kohandamise tavade kohta ning jääda avatuks ja teha koostööd riikidega kõigist lepinguga ühinemisest huvitatud piirkondadest.

Lisaks ülemaailmsele kohaldamisele on üheks peamiseks väljakutseks jäänud relvakaubanduslepingu tulemuslik rakendamine. Endiselt on probleeme seoses riiklike kontrollisüsteemidega (üks esimesi teemasid mitmeaastases töökavas), läbipaistvuse ja aruandluse parandamisega ning artiklite 6 ja 7 kohaste riskide käsitlemisega. Osalisriikide kümnenda konverentsi prioriteetsed teemat – asutustevahelist koostööd – peeti ülioluliseks, et need takistused ületada. Tuginedes töödokumendile „The Role of Interagency Cooperation in the Effective Implementation of Arms Trade Treaty Provisions“ (ATT/CSP10/2024/PRES/798/Conf.WP.IAC), soovitas konverents integreerida asutustevaheline koostöö juhenddokumendidesse ja luua kohandatud koolitusprogrammid. Kinnitati taas, et aruandluskohustuste täitmine on nii prioriteet kui ka väljakutse ning riike innustati otsima kättesaadavat abi nende nõuete täitmiseks. Sellega seoses tuleks säilitada piirkondlike aruandlusliidrite töö ja roll ning võtta täiendavaid meetmeid, et suurendada teadlikkust relvakaubanduslepingu aruandlusnõuetest ja osalisriikide aruandlussuutlikkust nende vastavates piirkondades.

Osalisriikide kümnenda konverentsi tulemused tõid esile jätkuva vajaduse lepingu ülemaailmse järgimise, suurema teabevahetuse, asutustevahelise koostöö ja suutlikkuse suurendamise järele, et tagada lepingu tõhus rakendamine ja ülemaailmne kohaldamine. Seetõttu on relvakaubanduslepingu eesmärkide rakendamisel ja edendamisel jätkuvalt olulisel kohal suutlikkuse suurendamise algatused ja abiprojektid.

Sellega seoses on käesoleva otsuse eesmärk rahastada ulatuslikku abi- ja teavitustegevust, et aidata kaasa eespool nimetatud väljakutsete käsitlemisele. Käesolev otsus tugineb otsustega 2013/768/ÜVJP, (ÜVJP) 2017/915 ja (ÜVJP) 2021/2309 rahastatud kolme varasema etapi käigus saadud tulemustele ja õppetundidele ning näitab liidu ja selle liikmesriikide jätkuvat ja kindlat toetust relvakaubanduslepingule.

2. Eesmärgid

Käesoleva otsuse põhieesmärk on, nagu ka projekti kolme eelneva etapi ajal, aidata riikidel jätkuvalt luua ja/või tugevdada oma relvatarnete kontrollisüsteeme relvakaubanduslepingu tulemuslikuks rakendamiseks, eesmärgiga liikuda isevastutuse ja mõjuvõimu suurenemise suunas, ning jätkata relvakaubanduslepingu ülemaailmse kohaldamise edendamist. Selleks julgustatakse projektiga kehtestama relvakaubandust reguleerivaid tulemuslikke, tõhusaid ja selgeid riiklikke norme ja

⁽¹⁾ Relvakaubandusleping, artikkel 1.

struktuure (hea valitsemistava), mis põhinevad mitmepoolsetel ja rahvusvaheliselt tunnustatud õiguslikel vahenditel ja põhimõtetel. Samuti soovitakse projektiga edendada piirkondlikku ja rahvusvahelist teadlikkust, dialoogi ja koostööd selles valdkonnas. Projekti kaugem eesmärk on aidata kaasa ülemaailmse ohutuse ja julgeoleku suurendamisele ning edendada rahvusvahelist rahu.

Koostöö suureneb järk-järgult ja seda kohandatakse iga abisaava riigi vajadustele ja tehtud edusammudele, võttes arvesse vastava riigi relvatarnete kontrollisüsteemi valmiduse ja sõltumatuse taset. Muude meetmete eesmärk on innustada riike, mis ei ole relvakaubanduslepinguga veel ühinenud, võtma lepingu vastu ja alustama riiklikul tasandil selle rakendamist.

Tegevuse erieesmärgid on järgmised:

- a) relvatarnete kontrolli alase suutlikkuse suurendamise ja/või arendamise toetamine, et hõlbustada relvakaubanduslepingu tehnilist rakendamist olemasolevates abisaavates riikides muu hulgas selliste vahendite kaudu nagu õigusabi andmine ning lube väljastavate ja õiguskaitseametnike koolitamine;
- b) lepingu ülemaailmne kohaldamine riiklikul, piirkondlikul ja mitmepoolsel tasandil, kaasates partnerriike, sealhulgas riike, kes ei ole veel relvakaubanduslepinguga ühinenud.

3. Partnerriigid

Käesoleva otsusega hõlmatud partnerriikide loetelu on esitatud liites. Tuginedes rakendusüksuste soovitusel, saavad mitu nõukogu otsuse 2013/768/ÜVJP ja/või nõukogu otsuse (ÜVJP) 2017/915 ja/või nõukogu otsuse (ÜVJP) 2021/2309 alusel abi saanud riiki endiselt abi ka käesoleva otsuse alusel.

Uutel riikidel, kes väljendavad huvi projektis osalemise vastu, lubatakse programmis osaleda üksnes erandkorras nõukogu tavarelvastuse ekspordi tööühma (COARM) selgesõnalisel nõusolekul. Kõik võimalikud uued partnerriigid tuleks leida nendest allpiirkondadest, kus rakendusasutustel on partnerlus(ed) juba olemas osana hiljuti vastu võetud strateegiast „ülemaailmse kohaldamise edendamine piirkondadeks jaotamise kaudu“.

Võimalikel uutel partnerriikidel palutakse koostada relvakaubanduslepingu rakendamiseks abitaotlus, mis saadetakse nende võimalikule rakendusasutusele, kes edastab taotluse COARMi eesistujale, et see COARMis läbi vaadata. Nende taotlus peaks olema võimalikult põhjendatud, milles on ideaalsel juhul juba kindlaks tehtud kõik vajatava abi üksikasjad, kavandatavad eesmärgid ja nende saavutamise ajakava. Asjakohasel juhul peaks abi taotlev riik viitama ka varasemale või käimasolevale koostööle muude abiandjatega ning tegema kättesaadavaks teabe oma riikliku relvakaubanduslepingu rakendamise strateegia kohta.

Taotlusi hinnatakse muu hulgas järgmiste kriteeriumide alusel:

- poliitilise ja õigusliku pühendumuse tase lepingu järgimiseks ning asjaomase riigi suhtes kohaldatavate relvakaubandust ja relvatarnete kontrolli käsitlevate rahvusvaheliste kokkulepete rakendamise seis;
- abitegevuse edukuse tõenäosus;
- kahesuguse kasutusega kaupade ja relvatarnete kontrolli alase võimaliku juba saadud või kavandatava abi hindamine;
- asjaomase riigi osatähtsus ülemaailmses relvakaubanduses;
- asjaomase riigi olulisus ELi julgeolekuhuvide seisukohast;
- ametliku arenguabi saamise kõlblikkus.

Taotluse heakskiitmise korral tehakse abi taotleva riigi vajaduste ja prioriteetide esmane hindamine, näiteks kasutades küsimustikke ja kogudes olemasolevat teavet. Vastav rakendusüksus ja abi taotlev riik arutavad selle hindamise tulemustele tuginedes ühiselt selle tegevuse kaudu saadava abi sisu, võttes asjakohasel juhul arvesse igasugust relvakaubanduslepinguga seotud abi, mida on antud relvakaubanduslepingu vabatahtliku sihtfondi, relvastuse reguleerimise alast koostööd toetava ÜRO usaldusrahastu (UNSCAR), relvakaubanduslepingu sekretariaadi või teiste organisatsioonide kaudu. Kui abi taotlev riik on juba välja töötanud relvakaubanduslepingu rakendamise riikliku strateegia, tagab rakendusasutus ka abistamise tegevuskava kooskõla kõnealuse riikliku rakendamisstrateegiaga.

4. Projektitegevuste kirjeldus

Projektitegevustes käsitletakse mitmesuguseid teemasid, mis on seotud relvakaubanduslepingu vastuvõtmise ja rakendamisega riiklikul tasandil, eelkõige mis puudutab tulemuslikku riiklikku relvakaubanduskontrolli. Need hõlmavad muu hulgas järgmist: relvakaubanduslepingu põhimõtted ja sisu ning vajadus relvakaubandust käsitlevate ühiste rahvusvaheliste normide järele; relvakaubanduskontrolli käsitlevate usaldusväärsete ja töökindlate õigusaktide elemendid; lubade väljastamise protsess (sealhulgas e-load, kui see on kohaldatav ja asjakohane); selliste kontrollide jõustamine; riskihindamiskriteeriumid, sealhulgas nendega seotud head tavad kõrvalesuunamise ja ebaseadusliku kauplemise vastu võitlemiseks; asutustevaheline koostöö; ning koostöö tööstuse ja akadeemiliste ringkondadega.

Abistamistegevus tuleks vajaduse korral kavandada nii, et sellega oleks võimalik iga abisaava riigi muutuvatele individuaalsetele vajadustele paindlikult ja vajadusi arvestavalt reageerida, et tugevdada nende suutlikkust rakendada relvakaubanduslepingut terviklikul ja kestlikul viisil.

Abisaavate riikide puhul, kes on varasematest ELi abiprogrammidest juba märkimisväärselt kasu saanud ja teinud relvakaubanduslepingu rakendamisel märkimisväärsed edusamme, keskendub koostöö täiendavalt iseseisvuse saavutamisele ja piirkonnasisese toetussuutlikkuse arendamisele, st aidates neil partnerriikidel võtta oma vastavas piirkonnas lepingu ülemaailmsel kohaldamisel ja rakendamisel teadmiste looja roll (liidriroll), kui see on asjakohane ja kohaldatav. Nende abisaavate riikide jaoks võiksid mõned abiseminarid vajaduse korral hõlmata üksnes mentorluskomponente, selle asemel et korrata varem antud tehnilise abi meetmeid.

Tegevused on suunatud kas konkreetselt ühele abisaavale riigile (riiklikud seminarid) või mitmele sarnaste vajadustega riigile (mitut riiki hõlmavad või piirkondlikud seminarid). Need toimuvad eri formaatides (kohapeal, veebipõhiselt, hübriidvormis, e-õppena).

Ekspertideadmisi jagavad eksperdid, kes valitakse rakendusasutuste hallatavast ekspertide reservist. Ekspertide reserv vaadatakse läbi ja seda ajakohastatakse regulaarselt ning asjakohasel juhul laiendatakse, et kaasata uusi eksperte. Muu hulgas otsitakse uued eksperdid eelkõige pikaajaliselt abi saavatest riikidest ja endistest abi saanud riikidest, kus on arenenumad relvatarnesüsteemid (ideaaljuhul need, kes on osalenud koolitajate koolitamise moodulis).

Digiplatvorm, mis töötati välja juba eelmise otsuse alusel, võib ekspertide kaasamise tugevdamisel ja ekspertide kogukonna loomisel samuti rolli mängida. Konkreetsemalt annaks see ekspertidele võimaluse teha järgmist:

- registreerida ennast kasutajaks, luua kasutajaprofiil ja kirjeldada oma ekspertideadmiste valdkondi reservi mitmekülseks ja tõhusaks kasutamiseks projektitegevuste elluviimise eesmärgil;
- saada juurdepääs projekti ja relvakaubanduslepingu rakendamisega seotud asjakohasele teabekogule ja vastavatele dokumentidele, sealhulgas igal teisel kuul avaldatavatele uudiskirjadele, tagamaks, et kõikidel ekspertidel on juurdepääs relvakaubanduslepingu valdkonna ühisele teadmistebaasile;
- osaleda foorumil, kus eksperdid saavad omavahel arutada mis tahes teemasid ja küsimusi ning jagada kogemusi seoses relvakaubanduslepingu ja teavitustegevusega.

Varasemate nõukogu otsuste alusel välja töötatud ja viimistletud teavitustegevuse töövahend säilitatakse käesolevas jaos kirjeldatud viisil. Vajaduse korral võib seda täiendada ELi poliitilise teavitustegevusega, mida juhivad ELi delegaadid, et anda partnerriigis relvakaubanduslepingu ratifitseerimis- või rakendamisprotsessile uut poliitilist hoogu.

4.1. Riiklikud meetmed

Iga individuaalset riiklikku abi saava abisaava riigi puhul lepatakse sihtotstarbeline abi kokku vastava rakendusüksuse ja abisaava riigi vahel, võttes arvesse abisaava riigi hetkeolukorda seoses relvakaubanduslepingu rakendamismeetmete ja saavutustega. Seda teeb rakendusüksus asjakohaste ekspertide abiga, kui see on nõutav.

4.1.1. Riiklikud seminarid

Tegevuse eesmärk

Projekti raames korraldatakse seminare, mis pakuvad abisaavatele riikidele nende taotluse korral abi eriomast riiklikku huvi pakkuvates valdkondades. Seminaridel osalevad abisaavate riikide riigiametnikud, sealhulgas valitsusametnikud, lube väljastavad ametnikud ja täitevametnikud. Sõltuvalt abisaavate riikide ja liikmesriikide ekspertide täpsetest vajadustest ja kättesaadavusest on üritused reeglina kahepäevased. Vajaduse korral võib tegevusi korraldada ka üle veebi.

Tegevuse kirjeldus

Tegevus toimub peamiselt seminaride vormis, mida korraldatakse paindlikult ja nõudluspõhiselt kooskõlas abisaavate riikide vajaduste, huvi ja vastuvõtmissuutlikkusega. Iga tegevuse jaoks plaanitav ajakava on kaks kuni kolm päeva.

Asjakohasel juhul võivad abisaavad riigid taotleda, et riiklikult läbiviidavasse tegevusse kutsutakse osalema esindajaid teistest abisaavatest riikidest või kolmandatest riikidest. Eelmiste otsuste alusel kogutud tagasiside näitab, et partnerriigid hindavad kõrgelt võimalust jagada teadmisi, ideid ja häid tavasid kahepoolsele või allpiirkondlikul tasandil ja saavad sellest kasu, tugedades seeläbi ka tihedamat koostööd naaberriikide vahel.

Nõukogu otsuse (ÜVJP) 2017/915 raames tuli COVID-19 puhanguga seotud reisi- ja suhtluspiirangute tõttu korraldada mitmeid tegevusi virtuaalselt. Kuigi kõik tegevused virtuaalsel kujul läbiviimiseks hästi ei sobi, näitab paljude eelmise otsuse (ÜVJP) 2021/2309 alusel korraldatud veebipõhiste tegevuste edu, et kombinatsiooni virtuaalsetest, füüsilistest ja hübriidvormis (kus osa osalejatest on füüsiliselt kohal ja ülejäänud osalevad kaugsidevahendite teel) kohtumistest saab praeguse otsuse raames tulemuslikult kasutada.

Varasemad otsused on hõlmanud mitmeid riike. Pidades silmas nende riikide poolt juba saadud abi, võetakse neile pikaajaliselt abi saavatele riikidele antava abi puhul arvesse seni tehtud edusamme.

4.1.2. Sihtotstarbeline abi

Tegevuse eesmärk

Lisaks osutatakse, kui see on kohaldatav ja asjakohane, individuaalset toetust, mida antakse kaugabi kaudu (nt õiguslik läbivaatamine, konsulteerimine konkreetsetel juhtudel, sealhulgas konkreetse kauba tehnilise hindamise toetamine, toetus juhendmaterjalidega jne).

Tegevuse kirjeldus

Sihipärast abi võib anda kas:

- kaugsidevahendite teel ekspertide poolt dokumentidega tehtava tööna või kasutades veebipõhiseid vahendeid või võimalusi;
- kohapeal, näiteks vahetult füüsilistel kohtumistel ülevaadete tegemine või pikemad (kuni kahe nädalase) väikese eksperdirühma (tavaliselt vaid üks või kaks inimest) lähetused, pakkudes põhjalikku konsultatsiooni ja praktilist nõu abisaava riigi asjakohasele ametiasutusele, või
- nende kahe kombinatsioonis (nn põimlähenedamine, mille puhul sõltuvalt teemast osa tegevusi toimub virtuaalselt ja osa füüsiliste kohtumiste vormis).

Selles vormis abistamine on kättesaadav kõikidele abisaavatele riikidele. Eelarvega nähakse ette maksimaalne arv eksperdipäevi, mis võib sellise abistamistegevuse jaoks eraldada. Osa eelarvest hõlmab ka selliste tegevuste korraldamiseks vajalikke tehnilisi vahendeid ja varustust, nagu dokumentide jagamiseks mõeldud digiplatvormide kasutajatasud.

4.2. Koolitajate koolitamise lähenemisviis

Tegevuse eesmärk

Selleks et edendada isevastutust relvakaubanduslepingu riiklikul rakendamisel, samuti lepingu ülemaailmse kohaldamise piirkondlikke algatusi ja tagada käesoleva otsuse ja eelmiste otsuste kohase liidu abistamistegevuse kestlikkus, eriti pikaajaliste partnerriikide seas, on väga tähtis, et abisaavad riigid arendaksid välja suutlikkuse ja vahendid

relvakaubanduslepingu rakendamise ja ülemaailmse kohaldamise protsessi läbiviimiseks ELi või teiste välisriikide sõltumata. Selle saavutamiseks on oluline pakkuda abisaavatele riikidele tuge riikliku suutlikkuse arendamisel seoses järgmisega: a) oma töötajate koolitamine; ning b) relvakaubanduslepingu rakendamisega seotud teabe ja ressursside kogumi loomine, mis toetab institutsioonilise mälu ja piirkonnasisese toetussuutlikkuse arendamist.

Tarbetu dubleerimise vältimiseks tagavad rakendusüksused asjakohasel juhul koordineerimise muude ELi rahastatavate tegevustega selles valdkonnas, sealhulgas relvakaubanduslepingu sekretariaadi rakendatavate meetmetega.

Sellest tegevusest saadav lisakasv on projekti ekspertide reservi laiendamine, kaasates vajaduse korral abisaavate riikide eksperte, et kasutada neid lepingu ülemaailmsel kohaldamisel teadmiste loojatena.

Tegevuse kirjeldus

Koolitajate koolitamise lähenemisviis koosneb kahest teineteist täiendavast komponendist, mida kohandatakse vastavalt abisaavate riikide relvakaubanduse kontrollisüsteemide edusammude ja valmiduse erinevatele tasemetele.

Selle mooduli üks komponent seisneb mitmete abisaavate riikide ekspertidele koolitusseminaride korraldamises, et võimaldada neil hilisemas etapis tulemuslikult koolitada oma kolleege, võttes arvesse nende eksperditeadmiste taset. Värskest koolitatud eksperdid toimivad relvakaubanduslepinguga seotud eksperditeadmiste loojatena oma riigis ja aitavad toetada riigi iseseisvat institutsioonilist suutlikkust.

Selle tegevuse eesmärk on pakkuda tulevastele koolitajatele nende oma riigis töötajate koolitamiseks vajalikke õpetamis- ja koolitamisoskusi, suurendades samal ajal abisaavate riikide suutlikkust teadmishalduse ja institutsioonilise mälu valdkonnas. Asjakohasel juhul võib partnerriike innustada arendama omaenda koolitajate koolitamise programme, tuginedes programmi käimasoleva etapi ja eelmiste etappide käigus väljatöötatud koolituslähenemisviisile ja -materjalidele. Selle tegevuse eesmärk on seega võimaldada abisaavatel riikidel saada sõltumatumaks ja suuteliselt üksinda toime tulema, mis puudutab relvakaubanduslepinguga seonduvate teadmiste loomist, levitamist ja säilitamist asjaomastes valitsusasutustes. Tulenevalt nende tegevuste praktilisest laadist, on kõige asjakohasemaks formaadiks füüsilised kohtumised; siiski võib olla tulemuslik ka põimlähenedamine, mis hõlmab füüsilisi kohtumisi ja virtuaalseid tegevusi.

Teine komponent on digiplatvorm, mis pakub tulevastele koolitajatele tuge, kui see on partnerriikides asjakohane ja tehniliselt võimalik, oma koolitusmaterjalide väljatöötamisel, majutades mitmesuguseid relvakaubanduslepingu rakendamise seotud materjale ja dokumente, mis rakendusüksused on kogunud ja/või vajaduse korral koostanud ning mis tehakse kättesaadavaks abisaavatele riikidele. Samuti võimaldab platvorm tulevastel koolitajatel küsida nõu ekspertide kogukonnalt ja arutada võimalikke raskusi, millega nad võivad oma riiklike koolituste elluviimisel kokku puutuda. Lisaks kasutatakse platvormi selleks, et pakkuda välja järelemeetmeid ja arhiveerida käesoleva otsuse ja eelmiste otsuste raames saavutatud tulemusi.

Tuginedes eelmise otsuse alusel tehtud tööle, saavad rakendusüksused delegeerida selliste materjalide väljatöötamise, organiseerimise ja koostamise välisekspertidele, kes on samuti valitud ekspertide reservist, kui see on asjakohane. Abisaavate riikide asjaomaste ametiasutuste institutsioonilise suutlikkuse suurendamiseks peaks koolitustegevus keskenduma ka sellele, et innustada abisaavaid riike töötama välja ja säilitama enda teabe- ja dokumendikogusid relvakaubanduslepingu rakendamise kohta.

Projekti platvorm suurendab programmi nähtavust, hõlbustab sidusrühmadevahelisi kontakte, tugevdab dialoogi rakendajate ja partnerite vahel ning säilitab koostöö abisaavate riikidega. Vajaduse korral antakse projekti raames välja töötatud materjalidele juurdepääs ning sotsiaalkõrgustiku sarnase tehnoloogia kasutamine võimaldab osalejate aktiivset veebisuhtlust ja teabevahetust neile tutavas keskkonnas. See spetsiaalne platvorm, kus rakendusüksused vahetavad meetmete elluviimise kohta teavet, on kasulik vahend ka liidu institutsioonidele ja liikmesriikidele.

Kui see on võimalik, reklaamivad rakendusüksused käesoleva otsuse alusel abi saavates riikides abistamistegevuse käigus võimaluse korral koolitajate koolitamise seminare ja materjale ning teevad kindlaks tulevased koolitajad (lõplik otsus tulevaste koolitajate valiku kohta jääb siiski abisaava riigi pädevusse). Sellised ametnikud võidakse sõltuvalt nende sobilikkusest registreerida seejärel ekspertide reservis ja nad võidakse kutsuda ekspertidena osalema muudes käesolevas otsuses kirjeldatud tegevustes. See toetab veelgi eesmärki julgustada pikaajaliselt abi saavaid riike võtma endale relvakaubanduslepingu rakendamisel piirkondlike liidrite ja lepingute ülemaailmsel kohaldamisel teadmiste loojate rolli.

4.3. Piirkondlik ja rahvusvaheline tegevus

4.3.1. Mitmepoolne tegevus

Tegevuse eesmärk

Projekt toimub mitmepoolse tegevuse vormis, millesse on kaasatud vähemalt kaks abisaavat riiki, kes on huvitatud ühist huvi pakkuvast küsimusest, eesmärgiga vahetada selles küsimuses teadmisi, kogemusi ja riiklikke lähenemisviise. Neid tegevusi võib korraldada ühes käesoleva otsuse alusel abi saavas riigis, liikmesriigis või internetis. Mitmepoolsed teadmiste vahetamise tegevused hõlmavad nii rahvusvahelisi seminare kui ka õppekülastusi.

Lisaks piirkondlikele konverentsidele viiakse rahvusvahelise ja lõuna-lõuna-suunalise koostöö edendamiseks läbi ka mitmepoolseid tegevusi. Eelkõige võiksid sellest vormist kasu saada pikaajalised partnerriigid (st abisaavad riigid varasemate nõukogu otsuste alusel), kuna see võimaldab vahetada teavet ja edastada teadmisi konkreetsetes küsimustes teiste kolleegide ja rahvusvaheliste ekspertidega.

Õppekülastused annavad abisaavatele riikidele võimaluse saada juurdepääsu valitsusasutustele ja -ametnikele teistes relvakaubanduslepingut kohaldavates riikides. Need on seega oluliseks täienduseks riiklikele meetmetele abisaavates riikides, pakkudes nendele riikidele laiemat tugiraamistikku relvakaubanduslepingu rakendamiseks. Peale selle, arvestades vastuvõtva riigi esindajate ja külastusi tegevate ametnike tihedat suhtlust, on neil ka suur koolituspotsentsiaal, eelkõige tulevaste ekspertide ja koolitajate jaoks. Seetõttu tehakse õppekülastused kättesaadavaks punktis 3.1.2.3 nimetatud abisaavate riikide valitsusametnikele, sealhulgas poliitika, lubade väljastamise ja jõustamise eest vastutavatele ametnikele.

Tegevuse kirjeldus

Iga õppekülastus kestab kuni kolm päeva ja on üldjuhul mõeldud ühele abisaavale riigile; asjakohasel juhul ja/või kui riigid ise seda taotleavad, võidakse kutsuda samale õppekülastusele osalema mitu abisaavat riiki.

Tulenevalt õppekülastuste laadist toimuvad need ainult füüsiliste kohtumiste kujul. Need võivad toimuda kas liikmesriigis või kolmandas riigis (kolmandad riigid ei pea ilmingimata olema käesoleva nõukogu otsuse kohased abisaavad riigid). Õppekülastuse korraldamise tagab rakendusüksus, kes haldab õppekülastusest kasu saavat partnerriiki.

Mitmepoolseid seminare võib korraldada kuni kahepäevastena ja need võivad toimuda asjaomases tegevuses osalevas abisaavas riigis, liikmesriigis või internetis.

4.3.2. Piirkondlikud ja piirkondadevahelised konverentsid

Tegevuse eesmärk

Piirkondlik tegevus on lepingu ülemaailmse kohaldamise edendamisel üha olulisem formaat. Projekti eelmistes etappides saadud kogemuste puhul on üks peamine tähelepanek see, et partnerriigid tunnevad end lepingu rakendamisega edasiminekul turvalisemalt ja motiveeritumalt, kui nende ümber on piirkond (st kui neid võrrelda naaberriikidega), millel on ühised poliitilised, majanduslikud ja kultuurilised tunnused. Seepärast tuleb piirkondliku teabevahetuse ja vastastikuse toetuse isevõimenduva tsükli edendamiseks kasutada piirkondlikku dünaamikat. Piirkonnakesksed tegevused on mõeldud mitmele riigile kas ühes piirkonnas või mitmes eri piirkonnas (piirkondadevaheline ja rahvusvaheline tegevus), et vahetada kogemusi ja arutada ühiseid mureküsimusi ja huvisid seoses relvakaubanduslepingu rakendamisega ja relvakaubanduskontrollidega. Abisaavatel riikidel, kes on saanud varem abi nõukogu otsuse 2013/768/ÜVJP ja/või nõukogu otsuse (ÜVJP) 2017/915 ja nõukogu otsuse (ÜVJP) 2021/2309 alusel ning kes on teinud märkimisväärsed edusamme ja näidanud üles pühendumust seoses relvakaubanduslepingu kohaldamisega, on sellises tegevuses eriti tähtis roll, olles oma vastavas piirkonnas teistele eeskujuks. Väljakujunenud partnerriikide pikaajaline suutlikkus aitab neil asjakohasel juhul lepingu ülemaailmsel kohaldamisel saada oma vastavate piirkondade teadmiste loojateks ja piirkondlikeks liidriteks. See võib innustada võtma isevastutuse relvakaubanduslepingu rakendamisel piirkondlikul tasandil ja soodustada lõuna-lõuna-suunalist koostööd pikema aja jooksul.

Piirkondadevaheline ja rahvusvaheline tegevus on lisatud käesolevasse otsusesse vastusena taotlustele abisaavaltelt riikidelt, kes soovivad õppida maailma muude piirkondade riikide kogemusest. Sel moel saab piirkondadevaheline ja rahvusvaheline tegevus aidata luua ja tugevdada ülemaailmselt teabevahetust relvakaubanduslepinguga seotud lähenemisviiside ja tavade kohta.

Tegevuse kirjeldus

Piirkondlik tegevus korraldatakse kahe- või kolmepäevaste üritustena ja see jaotub piirkondade kaupa. Need tegevused peaksid hõlmama vähemalt kolme osalevat riiki. Lisaks jaotises 3 loetletud abisaavatele riikidele on oluline avada need tegevused asjakohasel juhul ka käesoleva otsusega hõlmamata kolmandatele riikidele, eelkõige lepinguga mitteühinenud riikidele. Peale selle on võimaluse korral soovitatav kaasata vähemalt üks rohkem edusamme teinud abisaav riik (st riik, kes on saanud abi nõukogu otsuse 2013/768/ÜVJP ja/või nõukogu otsuse (ÜVJP) 2017/915 ja nõukogu otsuse (ÜVJP) 2021/2309 alusel, nagu on kirjeldatud jaotises 3, ja kelle relvakaubanduse kontrollisüsteem on juba saavutanud teataval tasemel valmiduse), et ta toimiks teadmiste loojana ja/või kutsuks osalema eksperte nendest riikidest, eesmärgiga tagada piirkondlikud eksperditeadmised ja lõuna-lõuna-suunaline koostöö.

Piirkondlikud tegevused viiakse ellu vastavalt nõudlusele ja kättesaadavusele vastuvõtvas riigis. Sellistes tegevustes osalemine peaks olema eelistatavalt füüsiliste kohtumiste vormis, kuna see tagab kõige suurema mõju; sõltuvalt oludest ja osalejate eelistustest võib siiski kasutada ka veebipõhist või hübriidvormi.

Piirkondlikud tegevused ei ole piiratud üksiku piirkonnaga, vaid annavad ka eri piirkondade abisaavatele riikidele võimaluse osaleda piirkondadevahelistes tegevustes. Projekti eelmiste etappide rakendamise käigus ilmnis, et partnerriikide seas on suur nõudlus mitte üksnes õppida oma piirkonna partneritelt ja nendega teavet vahetada, vaid nad soovivad seda teha ka partneritega teistest piirkondadest.

4.4. Rahvusvaheline kõrvalüritus

Tegevuse eesmärk

Selleks et jõuda võimalikult laia vastuvõtjaskonnani ning soodustada mitte üksnes relvakaubanduslepingu ülemaailmset kohaldamist, vaid ka ELi jõupingutusi selle eesmärgi saavutamiseks, korraldavad BAFA ja Expertise France ühiselt rahvusvahelise kõrvalürituse mõne ÜRO tasandil korraldatava mitmepoolse konverentsi raames, nt ÜRO Peaassamblee esimese komitee iga-aastaselt istungjärgul New Yorgis.

Tegevuse kirjeldus

Rahvusvaheline kõrvalüritus koosneb ühepäevasest üritusest, millel osaleb valitud arv partnerriikide esindajaid, rahvusvahelisi eksperte (eelkõige abisaavatest riikidest või endistest abisaavatest riikidest, eelistatavalt need, kes on osalenud koolitajate koolitamise moodulis) ning rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide esindajaid ning kodanikuühiskonna osalejaid, kes edendavad relvakaubanduslepingu rakendamist ja ülemaailmset kohaldamist.

4.4.1. Relvakaubanduslepingu osalisriikide konverentsi raames toimuvad kõrvalüritused

Tegevuse eesmärk

Relvakaubanduslepingu osalisriikide iga-aastased konverentsid annavad ainulaadse võimaluse suhelda asjaomaste ametnike ja sidusrühmadega, kes vastutavad relvakaubanduslepinguga seotud küsimuste eest. ELi rahastatavad kõrvalüritused võimaldavad eelkõige suurendada teadlikkust ELi poolt lepingu rakendamiseks teostatava toetustegevuse kohta, hõlbustada kontakte nende riikidega, kes võivad hiljem abi taotleda, ning edendada häid tavasid, eelkõige abisaavates riikides.

Tegevuse kirjeldus

Programmi jooksul toimub kolm kõrvalüritust, st üks kõrvalüritus iga relvakaubanduslepingu osalisriikide iga-aastase konverentsi kohta, ning need korraldavad ühiselt rakendusüksused. ELi rahaliste vahenditega võib eelkõige katta kindlaksmääratud arvul abisaavate riikide eksperdi/ametniku reisikulusid.

4.5. Lõppkonverents

Tegevuse eesmärk

Lõppkonverentsi eesmärk on suurendada partnerriikide, aga ka selliste asjaomaste sidusrühmade nagu riikide parlamendid, piirkondlikud ja rahvusvahelised organisatsioonid ning potentsiaalselt lepingu laiemast mõjust huvitatud kodanikuühiskonna esindajate relvakaubanduslepinguga seotud teadlikkust ja isevastutust. Kutsudes konverentsile esindajaid maailma eri paigust, saab konverents toimida ka foorumina, et tugevdada lepingu rakendamisse kaasatud rahvusvahelist võrgustikku ja osalejate kogukonda ning teha tööd ülemaailmse kohaldamise saavutamiseks.

Tegevuse kirjeldus

Tegevus viiakse läbi kahepäevase hübriidkonverentsina (ainult sellisel juhul veebipõhiselt, kui sellega on nõus Euroopa välissteenistus ja rakendusüksused), mis korraldatakse käesoleva otsuse rakendamise lõpuperioodil ning võib toimuda paralleelselt COARMi koosolekuga. Tegevuse elluviimist juhivad ühiselt rakendusüksused. Konverentsil kogunevad jaotises 4 kirjeldatud tegevustega seotud abisaavate riikide asjaomased esindajad ning teised lepingu ja selle eesmärkide edendamisse kaasatud sidusrühmad.

Konverents aitab kaasa kogemuste vahetamisele abisaavate riikide seas, pakub teavet nende seisukohtadest relvakaubanduslepingu, selle ratifitseerimise ja rakendamise seisu kohta ning võimaldab jagada asjakohast teavet riikide parlamentide, piirkondlike organisatsioonide ja kodanikuühiskonna esindajatega.

Lisaks partnerriikide esindajatele võivad lõppkonverentsil osaleda ka projekti tegevustesse panustanud eksperdid ning relvakaubanduslepingu rakendamise ja ülemaailmse kohaldamise edendamisega tegelevate muude asjaomaste organisatsioonide ja kodanikuühiskonna osalejate esindajad.

5. Ekspertide kogukonna kaasamine

5.1. Ekspertide kohtumised

Tegevuse eesmärk

Ekspertide kohtumised keskenduvad sellele, et tugevdada koostööd ekspertidega ja ekspertide vahel, kes on pärit nõukogu otsustega 2013/768/ÜVJP, (ÜVJP) 2017/915 ja (ÜVJP) 2021/2309 kehtestatud projektidega seotud ekspertide reservist, samuti uute ekspertidega, eelkõige abisaavatest ja endistest abisaavatest riikidest pärit ekspertidega, kes on osalenud jaotises 4.1.3 nimetatud koolitajate koolitamise moodulis; Nad propageerivad konstruktiivset teabevahetust projekti rakendamise ja tulemuste üle, soodustades seeläbi pikaajalist osalemist projektis ja mobiliseerides eksperditeadmisi relvakaubanduslepingu laiemas kogukonnas. Tegevus aitab samuti kaasa lõuna-lõuna-suunalisele koostööle, kaasates asjakohasel juhul eksperte abisaavatest riikidest ja varem abi saanud riikidest.

Tegevuse kirjeldus

Ekspertide kohtumisi kutsuvad kokku rakendusüksused (kellest igaüks vastutab ühe kohtumise korraldamise eest) ning need on suunatud peamiselt, kuigi mitte ainult, ekspertidele, kes olid kaasatud projekti eelmistesse etappidesse ja/või kes on sageli osalenud projektitegevustes. Nende kohtumiste põhieesmärgiks on:

- kujundada ekspertide seas ühine arusaam relvakaubanduslepingu rakendamise toetamisega seotud probleemidest ja reageeringutest; ühtlustada ja lihtsustada teavitustegevuse põhisõnumeid;
- anda ekspertidele teavet partnerriikide poolt relvakaubanduslepingu rakendamisel tehtud edusammude ja projekti raames antud abi kohta;
- vastavalt vajadusele kas töötada välja ühised lähenemisviisid ekspertide pakutava abi suhtes ja/või neid muuta, nii et ekspertide antav nõu oleks sidus ja kohandatud abisaavate riikide vajadustele.

Ekspertide kaasamiseks kasutatakse kaheosalist lähenemisviisi, mis koosneb järgmistest osadest:

- ekspertide reservi kuuluvate ekspertide kaks veebipõhist kohtumist, et töötada välja abisaavates riikides elluviidava teavitustegevuse ühised eesmärgid ja lähenemisviisid;
- digiplatvormi (algsest loodud projekti teises etapis), kui see on kohaldatav, ja selle vahendite kasutamine, et tõhustada ekspertidevahelist teabevahetust ning toetada relvakaubanduslepingu ja projekti rakendamise (tegevused, eksperdid jne) kohta teabe vahetamist.

6. Ülemaailmse kohaldamise toetamine

Lisaks abisaavatele riikidele relvakaubanduslepingu rakendamise toetamiseks tehnilise abi andmisele on käesoleva otsuse eesmärk samuti propageerida ja edendada relvakaubanduslepingu ülemaailmset kohaldamist, panustades seeläbi laiematesse mitmepoolsetesse jõupingutustesse tavarelvade kõrvaesumise ja ebaseadusliku kaubanduse ennetamiseks ning soodustades suuremat turvalisust kõikide jaoks.

Selleks keskendutakse käesoleva otsuse kohases tegevuses samuti koostöö sisseseadmisele relvakaubanduslepinguga mitteühinenud riikidega ja lepinguga ühinemise ergutamisele. Seonduvad tegevused tugevdavad lepingu nähtavust, suurendades üldsuse teadlikkust tavarelvade kõrvalesuunamise ja ebaseadusliku kaubanduse riskidest ja ohtudest ning soodustades samal ajal dialoogi lepinguga ühinenud ja mitteühinenud riikide vahel, et aidata luua usaldust ja läbipaistvust.

Kui see on asjakohane, pakutakse seetõttu riikidele, kes ei ole veel relvakaubanduslepinguga ühinenud, vajaduse korral käesoleva otsuse kohast toetust jaotises 4 kirjeldatud tehnilise abi meetmete vormis. Neid tegevusi viiakse ellu mitteühinenud riigi taotluse korral ning vastavalt nõudlusele ja ressursside kättesaadavusele.

Peale selle ja et innustada veelgi lepingu ülemaailmset kohaldamist, korraldatakse kirjeldatud piirkondlikke ja rahvusvahelisi tegevusi, eesmärgiga:

- suurendada üldsuse teadlikkust tavarelvade kõrvalesuunamise ja ebaseadusliku kaubanduse riskidest ja selle põhjustatavatest probleemidest;
- pakkuda platvormi eri riikide ametiasutuste ekspertide ja ametnike jaoks, et vahetada teavet strateegilise kaubanduse küsimustes;
- propageerida relvakaubanduslepingu ülemaailmse kohaldamise, täieliku rakendamise ja jõustamise eesmäärke.

Tegevused viiakse ellu tihedas koostöös vastavate riikide valitsusasutustega ja asjakohasel juhul asjakohaste akadeemiliste ringkondadega, valitsusväliste organisatsioonidega ja/või piirkondlike organisatsioonidega. Kui see on asjakohane ja kohaldatav, toetavad tegevusi ELi delegaadid, et anda täiendavat poliitilist hoogu.

7. Rakendusüksused

Käesoleva otsuse alusel läbi viidavatest tegevustest tuleneva töökoormuse tõttu on soovitatav kasutada kahte pädevat rakendusüksust: BAFA ja Expertise France. Vajaduse korral teevad nad koostööd liidu liikmesriikide ekspordikontrolliasutuste, asjaomaste piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide, mõttekodade, uurimisinstituutide ja valitsusväliste organisatsioonidega ja/või delegeerivad neile oma ülesandeid.

BAFA ja Expertise France vastutasid otsuse (ÜVJP) 2017/915 ja otsuse (ÜVJP) 2021/2309 ning ELi varasemate ja praeguste teavitustegevuse programmide rakendamise eest. Üheskoos on mõlemal rakendusüksusel tõendatud kogemused, kvalifikatsioon ja vajalikud eksperditeadmised kogu liidu asjakohase ekspordikontrollialase tegevuse kohta nii kaheksa kasutusega kaupade kui ka relvade ekspordikontrolli valdkonnas.

8. Koordineerimine muu asjakohase abiga

Rakendusüksused tagavad nõuetekohase koordineerimise liidu eri vahendite vahel, et:

- tagada kolmandatele riikidele suunatud liidu teavitustegevuse puhul sidus lähenemisviis;
- vältida kattumisi tegevuste ajastamise ja sisu osas;
- jagada projekti rakendamise seotud kogemusi ja teha kindlaks võimalikud koostoimed ekspordikontrolli valdkonna erinevate abiprojektidega;
- otsida koostoimet ja vastastikust täiendavust teiste rahastajate abiprojektidega, kui see on asjakohane.

Sel eesmärgil vahetatavad relvaekspordi kontrolli alase liidu teavitustegevuse rakendusasutused omavahel korra aastas veebipõhiselt teavet ja teevad seda ka Euroopa välisteenistusega, kasutades selleks loodud ja ametlikult vormistatud koordineerimismehhanismi. Vajaduse korral tuleks julgustada teistest liikmesriikidest pärit ekspertide osalemist. Tegevuse elluviimist juhivad ühiselt rakendusüksused.

Samuti peaksid rakendusüksused pöörama tähelepanu relvakaubanduslepingu jaoks olulisele tegevusele, mida viiakse läbi väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse kõigi aspektide ennetamist, tõkestamist ja likvideerimist käsitleva ÜRO tegevuskava ja selle rakendamise tugisüsteemi (PoA-ISS) raames ning ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1540 (2004), relvakaubanduslepingu vabatahtliku sihtfondi ja UNSCARI raames ning lisaks ka kahepoolse abitegevuse raames. Rakendusüksused peaksid vastavalt vajadusele pidama sidet teiste abiosutajatega, et jagada teavet, vältida põhjendamatu topelttööd ning tagada sidusus ja vastastikune täiendavus.

Projekti eesmärgiks on samuti suurendada abisaavate riikide teadlikkust liidu rahastamisvahenditest, millest saab toetada lõuna-lõuna-suunalist ekspordikontrollialast koostööd. Sellega seoses, kui see on asjakohane, tuleks abitegevustega anda teavet olemasolevate vahendite kohta nagu ELi KBRT tippkeskuste algatus ja muud ELi P2P programmid ning edendada nende kasutamist.

9. Liidu nähtavus ja abimaterjalide kättesaadavus

Projekti raames loodud materjalid ja vahendid, sealhulgas punktis 3.1.2.2 kirjeldatud digiplatvorm, tagavad liidu nähtavuse ja suurendavad seda. Kõikide selliste väljundite puhul kasutatakse Euroopas Liidu välistegevuse kommunikatsiooni ja nähtavuse käsiraamatus esitatud logo ja graafikat, sealhulgas logo „ELi P2P ekspordikontrolli programm“. Liidu delegatsioonid peaksid osalema kolmandates riikides toimuvatel üritustel, et tõhustada poliitilisi järelemeetmed ja suurendada nähtavust.

Jätkatakse projekti kolmandas etapis välja töötatud ELi abiprogrammi uudiskirja koostamist ja elektroonilist levitamist, et jõuda üha laiemale publikuni partnerriikides, liikmesriikides ja rahvusvahelise relvakaubanduslepingu eksperditeadmiste kogukonnas.

10. Mõju hindamine

Käesoleva otsusega sätestatud tegevuste mõju tuleks tehniliselt hinnata pärast seda, kui need on lõpule viidud. Mõjuhindangu teevad rakendusüksused koostöös Euroopa välisteenistusega ning vajaduse korral koostöös abisaavates riikides paiknevate liidu delegatsioonide ja muude asjaomaste sidusrühmadega. Mõjuhindangus tuleks pöörata erilist tähelepanu relvakaubanduslepingu ratifitseerinud abisaavate riikide arvule ja nende relvatarnete kontrolli alase suutlikkuse arendamisele. Abisaavate riikide relvatarnete kontrolli alase suutlikkuse hindamine peaks eelkõige hõlmama asjakohaste riiklike õigusaktide koostamist ja väljaandmist, relvakaubanduslepingu aruandluskohustuste täitmist ning relvatarnete kontrolli eest vastutava asjaomase asutuse mõjuvõimu suurendamist.

11. Aruandlus

Rakendusüksused koostavad regulaarselt aruandeid, sealhulgas aruandeid pärast iga tegevuse lõpuleviimist. Need aruanded tuleks esitada kõrgele esindajale hiljemalt kuue nädala möödumisel vastavate tegevuste lõpuleviimisest.

Võetakse kasutusele riigipõhised eduaruanded, mis esitatakse COARMile iga aasta lõpus. Rakendusasutused töötavad välja aruandevormi ja esitavad selle COARMi eesistujale arutamiseks hiljemalt kolm kuud pärast käesoleva otsuse jõustumist.

12. Kestus

Tegevuse rakendamise eeldatav kogukestus on 36 kuud.

*Liide***Rakendusasutused käsitlevad partnerriike järgmiselt.**

ELi relvakaubanduslepingu teavitustegevuse projekti neljandas etapis osalevad BAFA partnerriigid:

Botswana

Tšiili

Colombia

Costa Rica

Ecuador

Kasahstan

Malaisia

Peruu

Tai

Sambia

ELi relvakaubanduslepingu teavitustegevuse projekti neljandas etapis osalevad Expertise France'i partnerriigid:

Benin

Kamerun

Côte d'Ivoire

Guyana

Libeeria

Madagaskar

Mehhiko

Filipiinid

Somaalia

Sierra Leone

Togo

Komoori Liit
